

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Ivo Pospíšila a Michala Bobka v právní věci žalobkyně: **H. H. S. P.**, zastoupené JUDr. Lukášem Janákem, advokátem se sídlem Wellnerova 1322/3c, Olomouc, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 3. 2023, č. j. OAM-10/ZA-ZA11-HA13-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2024, č. j. 32 Az 16/2023 - 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a rozsudek krajského soudu

[1] Žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím žalobkyni neudělil mezinárodní ochranu podle §12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí žalobu, kterou krajský soud jako nedůvodnou zamítl. Uvedl, že žalovaný neměl povinnost blíže se zabývat ekonomickou situací žalobkyně po jejím návratu do Vietnamu. Ekonomické důvody nejsou obecně důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně nadto v žalobě dotváří svá tvrzení ve srovnání s tím, co uváděla u pohovoru. Obavy z návratu do vlasti žalobkyně nijak nespojovala se svým odsouzením za drogovou trestnou činnost. Žalovaný proto neměl důvod vyjadřovat se v napadeném rozhodnutí k tomu, jaký vliv by toto odsouzení mělo na její život ve Vietnamu. Žalobkyně v průběhu správního řízení neuvedla žádné mimořádné okolnosti (důvody zvláštního zřetele hodné), které by u ní odůvodňovaly udělení humanitárního azylu. Mezi takové důvody nepatří délka pobytu na území ČR ani nedostatek zázemí v zemi původu. Žalobkyně se navíc o povolení k trvalému pobytu

připravila vlastním jednáním – tím, že v ČR páchala trestnou činnost. Žalobkyní tvrzené důvody nemají význam ani z hlediska poskytnutí doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobkyně (stěžovatelka) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, ve které navrhla jeho zrušení. Zdůraznila, že o mezinárodní ochranu požádala z důvodu, že jí bylo zrušeno povolení k trvalému pobytu v důsledku jejího odsouzení za drogovou trestnou činnost. Na území ČR žije již od roku 1995, od podmíněčného propuštění z výkonu trestu vede řádný život, zajistila si zaměstnání. Ve Vietnamu nedosáhne na starobní důchod, neboť tam nikdy nepracovala, zůstala by zcela bez prostředků a přístřeší. Má zdravotní omezení (absence dvou prstů na ruce), což snižuje její pracovní možnosti. Vietnam má navíc velmi přísný přístup k drogové trestné činnosti, a proto se stěžovatelka obává, jaké by pro ni odsouzení za takovou trestnou činnost v ČR mohlo mít důsledky ve Vietnamu. Konkrétně uvedla, že by jí z toho důvodu mohl být odepřen či zkomplikován přístup k výdělečné činnosti.

[4] Soud ani žalovaný nehodnotili žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany dostatečně individualizovaně. S ohledem na to, že je osobou vyššího věku, lze předpokládat, že bude mít v budoucnu ztíženy možnosti případného zaměstnání ve Vietnamu. Krajský soud nesprávně uzavřel, že v jejím případě nebyly naplněny důvody zvláštního zřetele hodné, a že jí proto nelze udělit humanitární azyl. Stěžovatelka má za sebou, mimo svou trestnou činnost, řadu let řádného a ekonomicky aktivního života v ČR. Je nepřiměřeně tvrdé, aby ve svém vysokém věku zůstala bez prostředků a možnosti přijímat například dávky starobního důchodu.

[5] V návaznosti na konstatování krajského soudu, že dříve neuváděla ekonomické důvody a obavy z dopadů jejího odsouzení v ČR, stěžovatelka namítla, že jí zřejmě nebyly řádně kladeny otázky během pohovoru. Jestliže žalovaný i krajský soud předestřeli, že má Vietnam nekompromisní přístup k drogové trestné činnosti, pak by stěžovatelka očekávala, že bylo povinností žalovaného ověřit, jaké ekonomické či jiné dopady by mohlo ve Vietnamu pro stěžovatelku znamenat předchozí odsouzení za drogovou trestnou činnost, zda stěžovatelce například nehrozí dvojí trestání za totéž.

[6] Stěžovatelka rovněž zpochybnila závěr krajského soudu, že by v jejím případě nemohla být shledána vážná újma coby podmínka pro poskytnutí doplňkové ochrany.

[7] Podle žalovaného není kasační stížnost schopna vyvrátit správnost a zákonnost napadeného rozsudku, a proto by ji měl Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou odmítnout, případně zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce,

pokračování

a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS., v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Na otázky (kasační námitky) vznesené stěžovatelkou již judikatura Nejvyššího správního soudu dala odpověď. Krajský soud tuto judikaturu plně respektoval. Nepochybil ani při výkladu hmotného nebo procesního práva, natož zásadně.

[10] Stěžovatelka v kasační stížnosti zdůraznila, že důvodem její žádosti o mezinárodní ochranu je skutečnost, že jí bylo zrušeno povolení k trvalému pobytu z důvodu jejího odsouzení pro drogovou trestnou činnost. Nejvyšší správní soud připomíná, že *„poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR“* (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Dle setrvalé judikatury nemohou být snahy o legalizaci pobytu relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (viz např. rozsudek NSS ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, č. 397/2004 Sb. NSS). Tuto judikaturu krajský soud při rozhodování ve věci stěžovatelky plně následoval.

[11] Kasační soud dále konstatuje, že případné sociálně-ekonomické obtíže, které stěžovatelce dle jejího tvrzení po návratu do země původu hrozí, nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (viz např. rozsudek NSS ze dne 6. 11. 2003, č. j. 6 Azs 12/2003 - 49, podle něhož smyslem práva azylu není poskytnout žadateli ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu). Rovněž je třeba zdůraznit, že ekonomické důvody samy o sobě nelze považovat za azylově relevantní důvod (viz např. rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 - 64), a nezakládají ani skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu, a tedy nepředstavují ani důvod pro udělení doplňkové ochrany (viz např. usnesení NSS ze dne 8. 4. 2021, č. j. 5 Azs 113/2019 - 42). Krajský soud posoudil žalobu stěžovatelky v souladu s uvedenou rozhodovací praxí.

[12] V souvislosti s argumentací stěžovatelky směřující proti neudělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu Nejvyšší správní soud připomíná, že zákonodárce zde zvolil kombinaci neurčitěho právního pojmu „případ hodný zvláštního zřetele“ a následného správního uvážení (viz např. rozsudek NSS ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014 - 27, č. 3200/2015 Sb. NSS). Na jeho udělení není právní nárok (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Smysl humanitárního azylu

spočívá v tom, že žalovaný má možnost poskytnout azyl i v situacích, na něž důvody uvedené v § 12 a § 13 zákona o azylu nedopadají. Může tak reagovat na takové situace, které v době přijímání zákona o azylu nebyly jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu předvídatelné a v nichž by bylo přesto nehumánní azyl neposkytnout (viz rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Případem hodným zvláštního zřetele však rozhodně nejsou ekonomicko-sociální důvody takového charakteru, jaké uvádí stěžovatelka (k tomu srov. např. usnesení NSS ze dne 27. 8. 2015, č. j. 9 Azs 145/2015 - 148). Pro úplnost soud dodává, že rovněž stěžovatelkou uváděné zdravotní omezení nedosahuje takové intenzity, aby bylo dostatečným důvodem pro udělení humanitárního azylu (srov. např. usnesení NSS ze dne 8. 3. 2018, č. j. 9 Azs 383/2017 - 23).

[13] Pokud stěžovatelka uvádí, že se žalovaný měl zabývat možnými dopady jejího odsouzení za drogovou trestnou činnost v ČR po návratu do Vietnamu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že krajský soud nepochybil, jestliže uzavřel, že žalovaný tuto otázku řešit nemusel, neboť ji stěžovatelka v řízení o udělení mezinárodní ochrany v rámci svého „azylového příběhu“ vůbec nepředestřela. Žalovaný ani krajský soud se touto skutečností nemuseli zabývat nad rámec stěžovatelčiných tvrzení, protože tato skutečnost sama o sobě nemohla mít vliv na udělení mezinárodní ochrany, ale toliko na posouzení možnosti vycestování do země původu podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (k tomu viz usnesení NSS ze dne 25. 5. 2020, č. j. 10 Azs 367/2019 - 31). Stěžovatelka nadto touto skutečností argumentuje zejména v souvislosti s nemožností získat zaměstnání ve Vietnamu, resp. její nepříznivou ekonomickou situací v zemi původu, která ovšem není azylově relevantním důvodem, jak soud připomněl výše (viz bod 11 tohoto usnesení).

[14] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Krajský soud respektoval dosavadní judikaturu kasačního soudu a nedopustil se ani zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Kasační stížnost proto soud odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, či ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Stěžovatelka v řízení nebyla úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly. Soud mu tedy náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. ledna 2025

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu